

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Nyhetsbrev 14

NOVEMBER 1995

Med kalendarium för perioden

1 november – 15 november

NYHETSBRVET GES UT AV
INFORMATIONSAVDELNINGEN VID
GÖTEBORGS UNIVERSITET,
VASAPARKEN, 411 24 GÖTEBORG.
UPPLAGA: 4 000 EX
REDAKTÖR: BIRGITTA PANDE
TEL 031-773 10 21
datorpost: Birgitta.Pande@adm.gu.se
LAYOUT: MIKAEL STOLTZ
TEL 031-773 10 04
datorpost: Mikael.Stoltz@adm.gu.se
FAX: 031-773 43 54
Bidrag insändes senast 14 dagar
före utgivning av nyhetsbrevet
som beräknas komma ut omkring
den 1 och 15 i varje månad
under terminstid.
INTERNET: [http://www.gu.se/GUN/
Nyhetsbrev](http://www.gu.se/GUN/Nyhetsbrev)
TRYCK: PR-OFFSET

GU och världen på Bok & Bibliotek

Ase Kleveland och Salman Rushdie, foto: Mikael Stoltz

Bok & Bibliotek på Svenska Mässan ägde rum den 26-29 oktober. Som vanligt var det mängder med utställare och massor av folk. Norges kulturminister Åse Kleveland var den som invigde mässan. Hon framhöll att en bokmessa bör vara en högmässa för tryckfriheten och avslutade med att läsa en dikt av Nils Ferlin om hur "människan sitter vid diktens port . . .

Vid den officiella presskonferensen tilldrog sig dock författaren Salman Rushdie, mässgeneral Bertil Falcks hemliga gäst, det största intresset från pressens och fotografernas sida. Andra prominenta personer som författaren Yasar Kemal från Turkiet och biträdande utrikesminister Pierre Schori hamnade i skymundan. Yasar Kemal är emellertid en av de stora förkämparna i världen för yttrandefrihet och han hotas nu av långvarigt fängelsestraff i sitt hemland. Salman Rushdie som nyligen kommit ut med en ny bok, nämligen "The Moor's Last Sigh", deklarerade beträffande den fatwa som Ayatollah Khomeini uttalat :

– I have no more time to waste on this. I have work to do.

Göteborgs universitets samtliga fakulteter samt universitetsbiblioteket fanns representerade i en gemensam monter på årets mässa. I montern fanns en utställning om hur kunskap komprimerats, datorer för internet och CD-rom. Det senaste årets doktorsavhandlingar fanns till påseende och bokbindare Per Holmin från UB (*bilden*) demonstrerade sitt hantverk. Alldeles bredvid universitetsmontern hade etnologerna en egen monter och litet längre bort i utställningshallen fanns biblioteksvetenskap tillsammans med Bibliotekshögskolan i Borås.

Foto: Mikael Stoltz

Utbildningsutskottet besökte Göteborgs universitetet

Utbildningsutskottets ordförande Jan Björkman (s), foto: Mikael Stoltz

Den 16 och 17 oktober besökte riksdagens utbildningsutskott universitetet. För att bekanta sig med verksamheten på GU visades de 25 ledamöterna runt på var sin institution med en student som guide. Detta verkade vara ett populärt inslag hos utskottet som annars är mer vant att fösas runt i flock. Något som också imponerade på utbildningsutskottets ordförande Jan Björkman var GUs samverkan med de regionala högskolorna samt med näringsliv och lokala myndigheter i Västsverige.

Behandlade ärenden

Vid universitetsstyrelsens sammanträde den 25 september 1995 beslöt man bl a:

- Professuren i teoretisk filosofi skall vid nuvarande innehavares avgång återbesättas med oförändrad benämning
- Professuren i grekiska språket skall återbesättas som professur i grekiska
- Efter förslag av matematisk-naturvetenskapliga fakultetsnämnden inrättas en tjänst som professor i datalogi, särskilt programmeringslogik vid institutionen för datavetenskap
- En tjänst som adjungerad professor i experimentell oral kirurgi inrättas och tillsättes för tiden 1 okt 1995 - 30 sept 1998 med 20 procents tjänstgöringstid och med docent Jan Hirsch som innehavare och finansierad av avdelningen för käkkirurgi, Akademiska sjukhuset i Uppsala
- En tjänst som adjungerad professor i internationell miljö- och hälsoforskning med betoning på skärgårdsforskning inrättas och tillsättes för tiden 1 okt 1995 - 30 sept 1998 med 25 procents tjänstgöringsskyldighet och med fil dr, med dr och vet dr Rolf Kroneld som innehavare. Tjänsten är placerad vid institutionen för tvärvetenskapliga studier av människans villkor och finansierad av Åbo akademi, Finland
- En tjänst som adjungerad professor i inredningsarkitektur med 25 procents tjänstgöringsskyldighet inrättas för tiden 1 okt 1995 - 30 sept 1996 med Olle Andersson som innehavare. Tjänsten finansieras av Forskningsstiftelsen för Samhällsplanering, Byggnadsplanering och Projektering
- Prorektorsvalet - *se notis*
- Årsredovisning för bå 1994/95 avges enligt förslag. Vid en kommande policydag skall policyfrågorna behandlas
- Modell för fördelning av anslagsmedel för lokalkostnader. Den föreslagna modellen skall börja tillämpas från budgetåret 1997.

Vid universitetsstyrelsens sammanträde den 20 oktober 1995 fanns bl a följande ärenden på föredragningslistan.

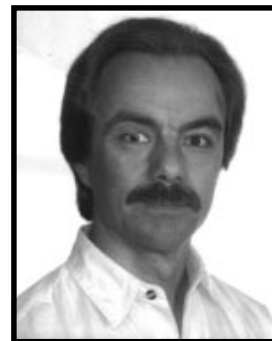
- Prövning av tjänst som professor i skulptur. Förslag: indragning av tjänsten när nuvarande innehavares förordnande löper ut
- Inrättande av Göteborgs universitets forskningsfond
- Revisionsplan för tiden t o m 1996-12-31
- Revisionsrapport från Riksrevisionsverket om ekonomiaadministrativa förhållanden vid företagsekonomiska institutionen
- Utseende av prorektor för återstoden av mandatperioden t o m 1998-06-30
- Avtal mellan Chalmers och GU
- Skrivelse från Studentkommittén om studenternas rättssäkerhet vari man föreslår att styrelsen tillsätter en arbetsgrupp med uppgift att identifiera bristerna i rättssäkerheten och arbeta fram ett lokalt regelverk.

Pedagogiskt pris stimulerar tre

Pedagogiska priset vid Göteborgs universitet delas ut för att stimulera lärare inom både grund- och forskarutbildning. Det delas i år ut för nionde gången. Priset består av ett resestipendium på 30 000 kronor till var och en av pristagarna. Dessa är som vanligt tre till antalet. Priset delades ut vid doktorspromotionen den 21 oktober.

- Medicine doktor Cecilia Björkelund vid avdelningen för allmänmedicin är en av kursledarna för den nya kursen i konsultationskunskap på läkarlinjens sjätte termin. Cecilia Björkelund har aktivt bidragit till fakultetens pedagogiska förnyelse och har ett vetenskapligt förhållningssätt i sin lärargärning. Hennes egenskaper omfattar engagemang, kunnande, uthållighet, fantasi och omsorg.
- Filosofie doktor Bertil Flodin är universitetslektor vid institutionen för journalistik och masskommunikation. I prismotiveringen sägs bland annat att hans engagemang inom Cerp Education och ansvaret för institutionens internationalisering har medfört att han är väl insatt i europeiska utbildningsfrågor. Internationaliseringen har medfört många positiva aspekter, t ex har förslaget om att göra undervisningen på B-kursen helt eller delvis engelskspråkig fått positiv respons. Han är en mycket uppskattad handledare.

- Regissör Per Nordin (*bilden*) är universitetsadjunkt i scenisk framställning vid Teater- och Operahögskolan. Han har verkat som professionell skådespelare. I sin roll som lärare har han utvecklat och vitaliserat ämnet scenisk framställning inom tal- och musikteater. Hans betydelse för utbildningen av lärare för det estetiska programmet har varit väsentlig. Han har en unik förmåga att se till den enskilde studerandens speciella talanger och förutsättningar genom aktiv uppmuntran och stöd i det sceniska och musikaliska arbetet.

Fem forskare får bidrag till kvinno- och jämställdhetsforskning

Forskningsrådsnämnden, FRN, har fördelat 16 milj kronor till kvinno- och jämställdhetsforskning. Denna typ av forskning som även kallas genusforskning, syftar till att korrigera tidigare mansdominerad forskning med nya data, teorier och insikter och ta fram systematisk och allsidig kunskap om könsrelationernas betydelse i olika tider och olika kulturer.

- Av de 57 projekt som får stöd av FRN finns fem vid Göteborgs universitet.
- Peter Esaiasson, statsvetenskapliga inst: Våljarnas syn på kv. och manliga politiker
  - Eva Lilja, litteraturvetenskapliga inst: Om svenska skaldinnor - den ironiska dubbelheten i en senmodernistisk kvinnlig tradition
  - Rita Liljeström, sociologiska inst: Den dubbla förhandlingssituationen
  - Kerstin Nordenstam, inst för svenska språket: Manliga samtal
  - Maria Oskarsson, statsvetenskapliga inst: Den politiska kvinnan.

FN-dagen firades

FN-dagen den 24 oktober uppmärksammades genom ett samarrangemang mellan Göteborgs universitet, Göteborgs FN-förening, Haga församling, Utrikespolitiska föreningen och Världshuset.

I universitetets aula, Vasaparken gavs under dagen ett antal föreläsningar, bland annat föreläste fil dr Svante Karlsson, freds- och utvecklingsforskning, om FN och världsordningen. Fil dr Maj-Lis Follér, humanekologi, föreläste över ämnet Är världen humanekologisk? Fil dr Dan Rosengren, socialantropologi, hade valt ämnet Ursprungsfolkens rättigheter inom FN. På kvällen med början kl 18.30 bjöds det på musik i Hagakyrkan av Flatåsskolans kör, kyrkans barnkör, kyrkans kör med Musica Sacra. Därefter höll fil dr hc Ingrid Segerstedt Wiberg en betraktelse.

Universitetet får två prorektorer

Det är nu klart att Göteborgs universitet för första gången får två prorektorer. Vid valberedningens sammanträde den 17 oktober beslöt man nämligen föra fram namnförslag på två prorektorer:

- **Martin Fritz** som prorektor och rektors ställföreträdare
- **Birgitta Strandvik** som prorektor med ansvar för sådant som rör administration och ekonomi, internationalisering och jämställdhet.

När valförsamlingen sammanträdde den 19 oktober och röstning hade företagits, blev resultatet: 34 röster för Martin Fritz och 30 röster för Birgitta Strandvik, 1 röst för Margit Werner och 1 röst för Göran Bergendahl. Valförsamlingen tog inte ställning till hur arbetsuppgifterna skulle fördelas mellan de föreslagna prorektorerna.

Docent Martin Fritz, foto: Birgitta Pande

Styrelsen för universitetet sammanträdde den 20 oktober och beslöt att utse Martin Fritz och Birgitta Strandvik i enlighet med ovanstående förslag.

Martin Fritz är universitetslektor i ekonomisk historia, han blev docent i ämnet 1969. Han har varit prefekt vid institutionen, ledamot i samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden och i universitetets styrelse. Han är ordförande i styrelsen för fond- och medelförvaltning vid universitetet. Han är även cyklist.

Birgitta Strandvik är professor i pediatrik sedan 1989. Hon är ledamot av medicinska fakultetsnämnden och ställföreträdande prefekt vid sin institution. Hennes forskning har inriktats på gallsyre- och fettmetabolism hos barn. Hon är president i European Society of Pediatric Gastroenterology and Nutrition.

Museer i Göteborg får forskningsstöd

Göteborgs Kungl Vetenskaps- och Vitterhets-Samhälle har beslutat stödja forskning om samlingarna på Göteborgs museer genom att dela ut ett antal stipendier. Syftet är att med hjälp av stipendier dels knyta forskarutbildningen vid Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola till museerna, dels göra det möjligt för anställda på museerna att under en tid bedriva forskning på heltid. Vidare inrättas ett antal resestipendier.

Forskarstipendierna för museipersonal riktar sig till dem som har forskarutbildning och som under ett halvår vill forska på det egna museet. Resestipendierna är till även för anställda vid museerna.

Stipendierna för forskarutbildning finns på både doktorand- och magisternivå. Reglerna är desamma som för statligt utbildningsbidrag och omfattar maximalt fyra år. Magisterstipendierna omfattar en termin.

Förhoppningsvis skall KVVSS satsning locka mer kvalificerade personer till museerna. De första stipendierna utlyses redan våren 1996.

KVVSS nya satsning på bidrag till forskning vid Göteborgs museer kan jämföras med det stöd som Centrum för forskningsetik fått av Samhället sedan 1989.

Hur mycket pengar rör det sig om? Kanske kan det bli en miljon per år under en tioårsperiod.

För ytterligare upplysningar: museernas informationsavdelning; tel 031-61 27 51.

Personalnytt

Nya förordnanden

- Åke Pettersson avdelningsdirektör vid informationsavdelningen
- Alf Ronneby universitetslektor i socialt arbete med inriktning mot sociologi
- Mikael Stoltz förste byråsekreterare vid informationsavdelningen
- Ann Theliander institutionssekreterare vid sociologiska inst

Ny docent

- Conny Haraldsson oavlönad docent i analytisk kemi

Ny professor

- Anita Göransson har utnämnts till professor i kvinnohistoria vid Göteborgs universitet fr o m den 1 sept 1995.

Välkommen till statistikdag på GU

15 november kl 10.00 -15.30 på Husaren, Samvetet hålls en seminariedag om statistikprogram. Datadelegationen och SDK arrangerar en seminariedag om statistikprogram. Leverantörer kommer att presentera programvara och personer som använder statistikprogram i undervisning och forskning kommer att berätta om sina erfarenheter. Gratis, ingen föranmälan. Mer info: <http://www.sdk.se/statistik/statdag.html>

...skämt åsido

Jag har skjutit en dront,
jag har skjutit en dront.

Och nu går jag till
byn, där som bröderna bo.

Nu vänder jag åter, men tom är min
kont och jag ropar ej mer: tallyho,
tallyho.

Och jag talar väl ej om det undret,
som skett.

Jag känner er väl, I ha'n förr mig
belett,

I krasse, förkrumpne och sene att tro.

Men tiden blev försten lång och tung
förutan vän eller like.

Vad skall den göra, som varit kung,
när han var ung,
men som mistat sitt konungarike?
(Ur Dikter, Harriet Löwenhjelm 1887-1918)

Hedersdoktorer

Vid årets doktorspromotion den 21 oktober utsågs följande personer till hedersdoktorer:

Vid medicinska fakulteten

Professor Wayne H Akesson, San Diego, USA

Professor Matti Henrik Frick, Helsingfors

Fru Ingabritt Lundberg, Göteborg
Professor Robert W Mahley, San Francisco, USA

Promotor: Mattias Aurell

Vid odontologiska fakulteten

Professor Joop Arends, Groningen, Nederländerna

Professor Bengt Johanson, Onsala
Promotor: Döwen Birkhed

Vid humanistiska fakulteten

Fil lic Hugo Karlsson, Sätilla
Författare Hans Peterson, Göteborg
Promotor: Maj-Brit Wadell

Vid samhällsvetenskapliga fakulteten

Prof Jeremy Kilpatrick, Athens, USA
Prof Michael Lamb, Bethesda, USA
Promotor: Philip Hwang

Vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

från Australien

Professor Garth I Gaudry, Sydney,
Prof Ian L Gibbins, Bedford Park
Dr Judy L Morris, Bedford Park
Dr Lennart Samuelsson, Göteborg
Promotor: Rutger Rosenberg

Eftergymnasial utbildning knyts till högskolan?

Högskoleverket har tillstyrkt ett förslag från en statlig utredning om att den eftergymnasiala yrkesutbildningen byggs ut och får en praktisk inriktning för att möta arbetsmarknadens behov av personer med kvalificerad yrkesutbildning. Utbyggnaden är också angelägen sedd ur individens perspektiv eftersom de praktiskt inriktade, före detta tvååriga, gymnasielinjerna i dag inte ger naturliga möjligheter till fortsatta studier på eftergymnasial nivå. Upplysningar: utredare Jean-Pierre Zune, tel 08-453 71 28.

Ut i världen 13-14 nov 1995

Den 13-14 november blir det två informationsdagar för studerande vid Göteborgs universitet i Stora och Lilla hörsalen, Humanisten, Renströmsgatan 6 kl 9.30 - 15.00. På måndagen den 13 november handlar det om studier utomlands och på tisdagen den 14 november om praktik och arbete i utlandet. Det blir tillfälle att ställa frågor till de medverkande. Vid bokborden kan man dels hämta skriftlig information, dels ställa frågor.

Arrangörer är universitetet, GFS studentservice och Filosofiska Fakulteternas Studentkår. För mer information hänvisas till Anita Lansvik, tel 773 13 23.

Stiftelsen för strategisk forskning fördelar miljonbelopp

Stiftelsen för strategisk forskning har till uppgift att stödja naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning av betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft.

Stiftelsen för strategisk forskning har nyligen fattat beslut om större program-satsningar inom skogsbioteknik och kemi samt växtbioteknik, mikroelektronik, fotonik samt nanovetenskap. Dessutom har ett första "senior individual grant" beviljats och det har gått till professor Torbjörn Lagerwall för forskning och utveckling av vätskekristaller och elektro-optiska bildskärmar.

För mer information hänvisas till stiftelsen som har adress Box 70483, 107 26 Stockholm, tel 08-791 10 10.

Konstföreningen höll årsmöte

Konstföreningen vid Göteborgs universitet har haft årsmöte. Det var den 26 oktober 1995 och mötet var förlagt till den nya Handelshögskolan, som visades av professor Kurt Grönfors och arkitekt Håkan Lindqvist. Antalet medlemmar uppgick under året till 520. Årsavgiften har varit 120 kronor. Under det gångna året har föreningen arrangerat ett flertal besök på t ex:

- Carl Wilhelmson-utställningen på Konstmuseet
- Rackstadmuseet i Arvika samt Klässbols linneväveri
- Leonardo-utställningen i Eriksbergshallen
- Giacometti-utställningen på Malmö Konsthall
- Toulouse-Lautrec-utställningen på Louisiana
- Zorn-utställningen på Konstmuseet
- Paracas-textilierna på nya Etnografiska museet.

För hösten planeras nya aktiviteter. Tisdagen den 21 nov blir det besök på Textilia, där ett 70-tal textilkonstnärer visar sina produkter. Anmälan till Gia Katz, tel 20 46 64, den 13 nov kl 8-16.

Nya humanistlokaler från 1/1 -96

Inom humanistiska fakulteten pågår just nu en hel del ombyggnader och renoveringar som beräknas vara klara till årsskiftet. Från och med den 1 januari 1996 fördelar sig institutionerna inom humanistiska fakulteten på följande adresser:

Humanisten, Renströmsgatan 6, engelska, finska, franska, historia, idé- och lärdomshistoria, italienska, jämförande språkforskning, lingvistik, litteraturvetenskap, slaviska språk, svenska språket, spanska och tyska

Olof Wijks gatan 6, antikens kultur och samh.liv, arkeologi, grekiska, latin, nygrekiska

Lennart Torstenssonsgatan 6, etnologi

Lennart Torstenssonsgatan 8, arabiska, japanska, kinesiska

Lennart Torstenssonsgatan 11, religionsvetenskap

Dicksonsgatan 2, konstvetenskap

Dicksonsgatan 4, filosofi

Dicksonsgatan 12, vetenskapsteori

Lyckans väg 2, dramatik och kulturvetarlinjen

Postadress till samtliga inst. vid hum fak: 412 98 Göteborg. 031-773 10 00 (vx).

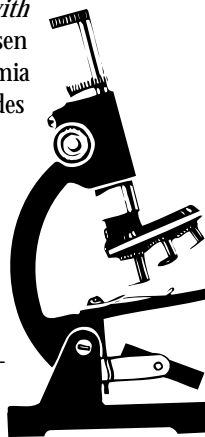
Växa upp med naturvetenskap

En internationell arbetskonferens med namnet *Growing up with Science* ägde rum i Göteborg i mitten av oktober. Konferensen som anordnades av den europeiska vetenskapsakademien, Academia Europaea, var förlagd till Göteborgs universitet och finansierades av Riksbankens Jubileumsfond.

Rekryteringen till naturvetenskaplig och teknisk utbildning diskuteras i de flesta europeiska länder. Försök förekommer att göra skolans undervisning i dessa ämnen mer intressant, inte minst för flickor. Hittills har mest uppmärksamhet ägnats undervisningen på högstadiet och gymnasieskolan. Många är emellertid övertygade om att inställningen till naturvetenskap och teknik grundläggs i tidigare åldrar och blir vägledande för senare val av utbildning.

Vid konferensen belystes hur naturvetenskapliga frågeställningar på ett begripligt sätt kan införas i förskolan och de första skolåren. Inledningsvis presenterades kunskapsläget för utvecklingen av barns inlärningsförmåga och förståelse av abstrakta begrepp. Sedan följde avsnitt om undervisningsmetoder, lärarutbildning, läroplaner och problem som rör introduktion av nya arbetssätt. Bland de medverkande fanns specialister inom respektive områden från bl a Belgien, England, Förenta Staterna, Grekland, Holland, Israel, Norge och Sverige.

För mera information hänvisas till professor Kjell Härnqvist, tel 031-773 24 19.

Gymnasieskolan - en bred grund för högskolan

En arbetsgrupp inom utbildningsdepartementet har nyligen presenterat skriften *Gymnasieskolan - en bred grund för högskolan* (Ds 1995:56) i syfte att vidga debatten om frågor som rör behörighet och urval till högskolan. I skriften behandlas dels hur en reformerad gymnasieutbildning påverkar högskoleutbildningarna vad gäller behörighet och urval, dels hur förändrade förkunskapskrav till högskolan inverkar på elevernas studieval i gymnasieskolan.

Gymnasieskolan har genomgått stora förändringar under de senaste tre åren. Den tydligaste förändringen är att alla studieprogram i dag är treåriga och att alla program innehåller kärnämnen. Antalet platser på de olika programmen och deras grenar skall anpassas efter elevernas önskemål. Eleverna har inom programmen stora möjligheter att välja kurser efter intresse och framtidsplaner. Kärnämnen har betytt en förstärkning av de allmänna teoretiska kunskaperna på alla program. Karaktärsämnen, som i högre grad än andra ämnen förenar teori och praktik, har fått ett innehåll och en struktur som gör dem användbara i vidare studier. Kursplaner och betygssystem sätter innehållet i fokus, eleverna bedöms efter vilka kunskaper de faktiskt tillägnat sig, inte efter var de befinner sig i förhållande till sina kamrater.

EU-diskussion om forskarutbildningen

Europeisk rörlighet inom forskarutbildningen var ett huvudämne för det möte med "directors general" för högre utbildning inom EU-länderna som hölls i Salamanca den 9-10 oktober. Det var det spanska ordförandeskapet inom EU som ville följa upp en diskussion i ämnet som påbörjats vid ett liknande möte i fransk regi i juni. Tanken på ett slags "European doctorate" ventilerades men avvisades. Möjligheterna till stöd inom ramen för Socrates liksom inom forskningsprogrammets aktivitet Training and Mobility of Researchers berördes. Från kommissionens sida vill man gärna se mer konkreta förslag i frågan före nästa sommar.

(ur *Internat om högskolan nr 9, 1995*)

Publikationer

Mediemätningar. Teori, tolkning, tillämpning. Red: Ulla Carlsson. En ny skrift i serien *MedieNotiser*, NORDICOM-Sverige, Göteborgs universitet, nr 2, 1995. Info: NORDICOM, 031-773 10 00 (vx).

Doktorspromotion Göteborgs universitet 1995 sammanställd av Susanne Wennstam och Siv Svensson, Marskalkskontoret. Rundqvists Boktryckeri AB, 1995.

Det obegripliga våldet. Forskare om ungdomar och våld, Källa 46 utgiven av Forskningsrådsnämnden, fax 08-454 41 44. Pris: 40 kr.

Den tysta epidemin. Fyra forskare diskuterar benskörhet som är ett ökande folkhälsoproblem i Sverige, Källa 47 utgiven av Forskningsrådsnämnden, fax 08-454 41 44. Pris: 40 kr.

Värdigare vård. Aktuell forskning om Alzheimer och andra demenssjukdomar, Källa 48 utgiven av Forskningsrådsnämnden, fax 08-454 41 44. Pris: 40 kr.

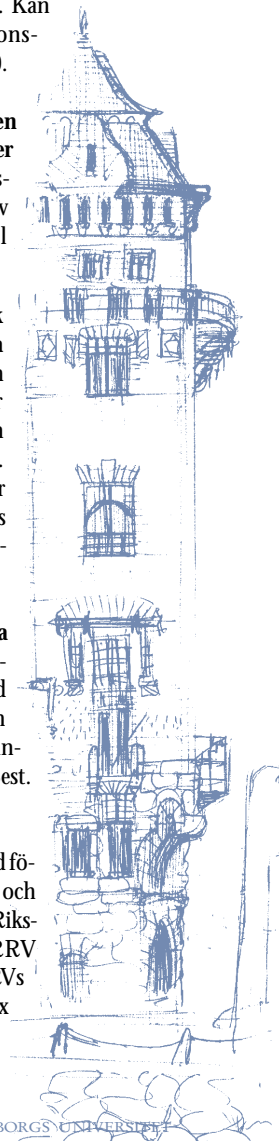
Arbetslokaler. Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling 1995:3. Kan beställas av Publikations-service, tel 08-730 97 00.

Arbetsmiljölagstiftningen med korta kommentarer utgiven av Arbetarskyddsstyrelsen. Kan beställas av Publikations-service, tel 08-730 97 00.

Europaskolan. Svensk utbildning och det nya Europa av Kenneth Abrahamsson, Ingemar Fägerlind, Torsten Husén och Erland Ringborg. Publica 1995. Pris: 282 kr exkl moms. Beställes hos Fritzes kundtjänst, fax 08-20 50 21.

När du drar ut i Europa utgiven av Tandläkarförbundet. En broschyr med information om vad en tandläkare behöver veta inför arbete i ett EU-land. Best. per fax 08-662 58 42.

Avgiftsförordningen med föreskrifter, allmänna råd och kommentarer utgiven av Rikskontrollstyrelsen, RRV 1995:42. Beställning: RRVs publikations-service, fax 08-690 41 01.

Konferenser

Kontaktgruppen för arbetsvetenskap inbjuder till höstens arbetslivskonferens. Heldag med olika föreläsare som talar på temat "Invandrare i arbetslivet".

Medverkande: Åke Sander, filosof, Sven Paulson, sociolog, Dennis Day, lingvist, Torbjörn Brelid, chef för AMI i Angered, Jan Hjärpe, religionsvetare, Hülya Tasiran, sociolog, Wuokko Knocke, sociolog.

Tid: tisdagen den 28 november 1995 kl 9.15-16.30. Plats: Ågrenska villan, Högåsplatsen 2. Avgift: 0

Upplysningar och anmälan: Ann-Britt Mossberg, sociologiska inst, 411 22 Göteborg, tel 031-773 44 97, fax 031-773 47 64.

Inst för arkitektur, CTH, inbjuder till symposium "Building Bridges" between cultures of users, practitioners and researchers within the field of architecture and environmental design.

Tid: måndag den 13 nov 1995

Plats: Palmstedtsalen, Chalmers tekniska högskola, Sven Hultins gata 2.

Anmälan: Marianne Jerlhag, inst för arkitektur, 412 96 Gbg, tel 031-772 24 60. Avgift: 750 kr (studera: 200 kr)

Conferator MarknadsAnalys AB, ett oberoende informationsföretag, inbjuder till konferens "Offentlig tjänsteupphandling". Konferensen vänder sig till den som arbetar med offentlig tjänsteupphandling etc.

Tid 21-22 nov 1995. Plats: City Conference Centre, Norra Latin, Drottninggatan 71 B, Sthlm, 08-791 66 70. Anmälan: Conferator Marknads-Analys AB, Frejgatan 32, 113 26 Sthlm, 08-32 98 00, fax 08-32 10 55. Avgift: 6 900 kr exkl moms.

Internationella ledarskapsdagen i Göteborg den 27 nov 1995. Svenska och internationella ledarprofiler samlas för att dela med sig av sina erfarenheter: president Michail Gorbatjov, jordbruksminister Margareta Winberg, GD Stig Larsson, VD Kristina Steckmest-Dahl, biskop em Helge Brattgård, styr ordf Gerhard Heiberg, kabinettssek Jan Eliasson, FN:s fredsmäklare Thorvald Stoltenberg. Moderator: professor Britt-Marie Mattson. Plats: Svenska Mässan Congress. Tid: 27 nov kl 8.00-17.00. Avgift: 2 970 kr exkl moms. Information och biljetter: N Josefsson AB, tel 031-10 06 60. Anm. kan också göras per fax 031-10 06 61.

Kvinnors liv & hälsa - en konferens på Svenska Mässan i Göteborg den 24-25 januari 1996. Avgift: endagskort: 975 kr exkl moms, tvådagarskort: 1 650 kr exkl moms. Efter den 19 jan höjs samtliga priser med 150 kr. Anmälan: Kvinnors liv & hälsa 96, Congrex Göteborg, Box 5078, 402 22 Göteborg, fax 031-20 36 20. Konferensprogram beställs per 031-708 86 55, fax 16 03 30.

Lediga tjänster

Sista ansökningsdag anges före varje tjänst.

Vid Göteborgs universitet, Vasaparken, 411 24 GÖTEBORG

8/11 korttidsvikariat som projektsekreterare, 50 %, vid inst för metodik i lärarutbildningen, ref nr E 352 3256/95 (längst till 1996-06-30). Upplys: högskolesekr Inger Boberg, tel 031-773 21 70.

9/11 byrådirektör vid fakultetskansliet för konst och humaniora, ref nr E 351 3308/95. Upplys: Nils-Olov Halling, 773 18 73.

9/11 universitetslektor i ryska med litteraturvetenskaplig inriktning vid inst för slaviska språk, ref nr E 324 3304/95. Upplys: prefekt Olof Paulsson, tel 031-773 18 22.

13/11 forskarasistent i systematisk botanik, ref nr E 333 3276/95. Upplys: prof Lennart Andersson, tel 031-773 26 78.

14/11 universitetslektor i statistik, ref nr E 324 2432/95. Upplys: prefekt Lars-Erik Peterson, tel 031-773 12 57.

14/11 universitetslektor i statsvetenskap, ref nr E 324 3340/95. Upplys: prefekt Lennart J Lundqvist, tel 031-773 12 29.

15/11 doktorandtjänst vid avd för fysiologi, ref nr E 334 3359/95.

15/11 doktorandtjänst vid avd för kirurgi, ref nr E 36 3360/95.

16/11 prof i grekiska, ref nr E 311 3395/95

Vid Lunds universitet, Box 117, 221 00 LUND

8/11 universitetslektor i matematik, ref nr 3250. Stationeringsort: Malmö. Upplys: Inge Brinck, tel 040-32 56 62.

8/11 universitetslektor i reglerteknik, ref nr 3251. Stationeringsort: Malmö. Upplys: Inge Brinck, tel 040-32 56 62.

8/11 professor i etnologi, särskilt europeisk, ref nr 13074. Upplys: prof Orvar Löfgren, tel 046-222 75 64.

8/11 universitetslektor i företagsekonomi, ref nr 12380. Upplys: prefekt Stein Kleppstö, tel 046-222 78 22.

8/11 två tjänster som universitetslektor i företagsekonomi, särskilt marknadsföring, ref nr 12381. Upplys: prefekt Stein Kleppstö, tel 046-222 78 22.

8/11 universitetslektor i företagsekonomi, särskilt produktionsorganisation och teknologistategier, ref nr 12382. Upplys: prefekt Stein Kleppstö, tel 046-222 78 22.

15/11 tre doktorandtjänster i litteraturvetenskap, ref nr 13541, 13542, 13543. Upplys: Per Rydén, tel 046-222 84 80.

15/11 doktorandtjänst i antikens kultur och samhällsliv, ref nr 13544. Upplys: Jerker Blomqvist, tel 046-222 83 77.

15/11 forskarasistent i evolutionsgenetik, ref nr 13530. Upplys: prof Bengt Olle Bengtsson, tel 046-222 98 90.

15/11 professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid avd för medie- och kommunikationsvetenskap, sociologiska inst,

ref nr 13337. Upplys: fakultetens kansli, tel 046-222 72 06.

22/11 doktorandtjänst, NFR-finansierad under fyra år, i molekylära och strukturella effekter av proteinfosorylering i fotosyntetiska membraner, ref nr 13304. Upplys: prof John F Allen, 046-222 40 87.

Vid Stockholms universitet, 106 91 STOCKHOLM

3/11 kanslichef, samhällsvetenskapliga fakultetskansliet, ref nr 618-2083/95. Upplys: Leif Lindfors, tel 08-16 22 73.

15/12 prof i ekologisk zoologi, ref nr 611, 2148/95. Tillträde: tidigast 1997-07-01. Uppl: prof Ragnar Elmgren, 08-16 40 16.

Vid Umeå universitet, 901 97 UMEÅ

17/11 professor i informatik, dnr 3121-2420-95. Tillträde: 1 jan 1996. Verksamheten är huvudsakligen förlagd till Mitt-högskolan i Östersund med tjänsteställe Östersund. 20 % av tjänstgöringen skall fullgöras vid inst för informatik, Umeå universitet. Upplys: Hans Sundin, tel 063-16 54 78 eller Kristo Ivanov, tel 090-16 60 30.

Vid Linköpings universitet, 581 83 LINKÖPING

7/11 administrativ assistent till ämnesområdet tillämpad fysik, dnr 2641/95. Upplys: Carin Jonsson, tel 013-28 12 02.

7/11 administrativ assistent till ämnesområdet tunnfilmsfysik, dnr 2642/95. Upplys: Gunnel Åhsberg, tel 013-28 12 05.

Vid Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 7070, 750 07 UPPSALA

16/11 professor ur skogsskötsel med inriktning mot sydvenska förhållanden vid enheten för sydvensk skogsforskning, Alnarp, ref nr 5105/95-1116. Ansökan skall vara avfattad på engelska. Upplys: prof Per-Ove Bäckström, tel 090-16 58 54.

Vid Högskolan i Örebro, Box 923, 701 30 ÖREBRO

14/11 universitetslektor i socialt arbete, ref nr 552/95. Upplys: prefekt Bernt Johansson, tel 019-30 10 46.

14/11 universitetslektor i franska, dnr 680/95. Upplys: Ingrid Åberg, 019-30 10 92.

14/11 universitetslektor i franska (tidsbegränsad anställning), dnr 681/95. Upplys: prefekt Ingrid Åberg, tel 019-30 10 92.

Vid Högskolan Falun Borlänge, Box 1992, 791 19 FALUN

30/11 industridoktorand; mekaniska egenskaper med inriktning mot krocksäkerhet och utmattnings. Upplys: prof Jan-Olof Sperle, SSAB, tel 0243-712 04.

Vid universitetet i Trondheim, Den allmennvitenskapelige høgskolen, 7055 DRAGVOLL

30/11 førsteamanuensis i zoologi (populasjonsøkologi), jnr MN-092. Upplys: førsteamanuensis Ole Kristian Berg, tel 73 59 62 94.

stipendier anslag

Ansökningstidens utgång anges före respektive kungörelse.

1/12

Stipendier för yngre jurister

Knut och Alice Wallenbergs stiftelse utlyser vidareutbildningsstipendier för utlandsstudier för yngre jurister. Stipendierna är icke avsedda för forskning och forskarutbildning. Programmet omfattar studier läsåret 1996/97 av utländsk eller internationell rätt, företrädesvis särskilda främmande rättssystem och komparativ rätt under ett år (två terminer) vid högre utbildningsanstalt i utlandet. Vid tillsättning av stipendierna, cirka 15-20 st, eftersträvas en fördelning på flera länder. Västeuropa med särskild markering av Tyskland och Frankrike förutsätts bli väl representerat. Stipendium kan inte kombineras med tjänst eller bidrag från annat håll. Stipendiebeloppet uppgår normalt till 135 000 - 175 000 kronor per läsår beroende på det lokala kostnadsläget. Eventuella kursavgifter tillkommer. Behörig att söka stipendium är person som avlagt jur kand examen och som ej fyllt 35 år. Ansökan på formulär som rekvideras från stiftelsen, insändes i 6 ex till Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Box 16067, 103 22 Stockholm. Upplýsningar: prof Jan S Nilsson, tel 08-679 96 09 eller Gunnel Andersson, tel 08-763 83 43.

1/12 och 15/3

Stipendier för studier i Frankrike 95/96

- Alliance française: för postgymnasiala studier, företrädesvis på högre nivå
- Les Anciens Lycéens franco-suédois: för gymnasie- och universitetsstudier. Minst två månader (ej för Erasmusstud)
- Svensk-franska stiftelsen: för postgymnasiala studier som främjar det vetenskapliga och kulturella utb. mellan Sverige och Frankrike
- Sverige-Frankrike stiftelsen: för gymnasieelever
- Tessinsällskapet: för studerande vid svenska universitet som ännu ej avlagt examen. Stipendiet avser språkstudier under minst 2 månader. OBS! För dessa stipendier är sista ansökningsdag den 15 mars 1996. Sverige-Frankrike stiftelsen, Box 5203, 102 45 Stockholm, tillhandahåller ansökningsblanketter för organisationer som ger stipendier för studier och/eller praktik i Frankrike.

1/12

Hans Werthén-stipendier inom teknik-industri-ekonomi

Stipendierna, storlek normalt 100 000-500 000 kronor, riktar sig till personer, ca 25-35 år, verksamma inom teknik- eller ekonomiområden vid högskola, universitet eller näringsliv, som önskar vidareutveckla sin kompetens på hög nivå genom längre tids arbete eller studier i kvalificerad utländsk miljö. Stipendiat skall ha genomgått god akademisk grundutbildning och visat förmåga till

insatser som direkt eller indirekt kan gagna svensk industri. Ansökningsformulär och upplýsningar: fondens sekreterare docent Bengt Thulin eller Kirsti Häcki, tel 08-791 29 56. Ansökan insändes till Hans Werthén-fonden, IVA, Box 5073, 102 42 Stockholm.

1/12

Nordiska resestipendier

Nycomed vill aktivt bidra till forskning och utveckling inom områdena ortopedi, reumatologi och idrottsmedicin genom att utlysa resestipendier för 1995 på 140 000 kronor. Avsikten är att beloppet skall delas mellan ett antal lovande forskare i Norden som önskar stöd i samband med resor till kongresser, utbildningsmöten, vistelse på annan klinik eller liknande. Stipendierna utdelas främst till den som reser för att presentera egna forskningsresultat och den som tidigare publicerat kliniska arbeten. Upplýsningar: Bengt Malmfält eller Bo Ch Warin, Nycomed AB, Box 1215, 181 24 Lidingö, tel 08-731 28 00, fax 08-765 98 96.

15/12

Förstamajblomman

Förstamajblomman delar ut 1 milj kronor i forskningsanslag och forskarstipendier till samhällsvetenskaplig och medicinsk forskning. Syftet är att förebygga, bekämpa och lindra sjukdomar, handikapp och skador hos barn. Tvärvetenskapliga forskningsprogram och forskningsprogram under uppbyggnad ges hög prioritet. Bidrag till studier och konferenser ges endast i undantagsfall. Bidrag ges ej till grundforskning. Forskarstipendium som är skattefritt är på 12 500 kr per månad för ograduade och 15 000 kr per månad för graduerade forskare. Ansökan göres på blankett som erhålles från Förstamajblommans kansli, Norra Allégatan 8, 413 01 Göteborg, tel 031-711 90 13.

30/12

Anna-Greta och Holger Crafoords fond

Kungl Vetenskapsakademien, KVA, utlyser anslag för forskning inom ämnesområdet biovetenskaper med särskild tyngdpunkt på ekologi ur Anna-Greta och Holger Crafoords fond. Cirka 900 000 kronor finns för utdelning och inget anslag bör enligt donatorernas önskan understiga 70 000 kronor. Ansökan inlämnas i två ex till KVA, Box 50005, 104 05 Stockholm. Upplýsningar: stip sekr Birgitta Lundeberg, tel 08-673 95 00.

2/1 1996

Bidrag för utländska studier i försöksdjursvetenskap

Medicinska forskningsrådet, MFR, utlyser kostnadsbidrag för utländska studier i försöksdjursvetenskap fr o m den 1 juli 1996. Programmet som avser forskarutbildning eller vidareutbildning i försöksdjursvetenskap gäller vistelse vid utländsk institution. Upplýsningar och råd: MFR, Box 7151, 103 88 Stockholm, 08-454 42 78, Otto Kugelberg eller 08-454 42 81, Barbro Salomonsson.

15/1 1996

Resestipendier ur Nils-Eric Svenssons fond
Riksbankens Jubileumsfond utlyser två resestipendier om vardera cirka 50 000 kronor ur Nils-Eric Svenssons fond. Syftet med stipendierna är att ge möjlighet för yngre disputerade svenska forskare inom Riksbankens fondens verksamhetsområde att resa och under kortare tid vistas i en framstående europeisk forskningsmiljö. Ansökan skall ange på vilket sätt stipendiet kan vara till gagn för utvecklingen av den egna forskningen, insändes till Riksbankens Jubileumsfond, Box 5675, 114 86 Stockholm. Upplýsningar: Margareta Bulér, tel 08-24 32 15 eller 08-20 61 99.

Föreläsningar

1 november kl 18.15-20.00

Filosofiska perspektiv på miljöfrågor

Föreläsare: Thomas Anderberg, docent i praktisk filosofi vid Uppsala universitet, romanförfattare och kulturskribent. Anmälnings- och avgiftsfritt. Palmstedtsalen (CTH).

Onsdagen den 1 november kl 13.00

Valand The Swedish Vision eller Den svenska vischan

Annika von Hausswolff, Michael von Hausswolff och Erik Pauser, konstnärer Föreläsningssalen, Konsthögskolan Valand, Storgatan 43

2 november kl 12.45-16.00

"Svenska Kommunförbundet om kommuner och självstyrelse i framtidens nationalstat" Seminarium arrangerat av CEFOS. Deltagare: Bertil Andersson och Mats Johansson, Kommunförbundet. Kommentatorer: Lars Söderström, Jörgen Westerstål, Gustav Svensson och Urban Strandberg. Konferensrummet Pilen, vän 3, Pilgatan 19 Anmälan: Kerstin Bartholdsson, 773 41 42

Fre dagen den 3 november kl 13.15-15.00

Europaprogrammet Turkiet och Balkan

Rikard Larsson. Gästmatsalen, Humanisten, Renströmsgatan 6

6 november kl 13.00-15.00

Konstitutioner och ekonomisk politik

Seminarium i statsvetenskap Professor Torsten Persson, Institutet för internationell ekonomi, Stockholm Sal B110, Sprängkullsg. 19

7 november kl 18.30-19.30

Göteborgs stadsbyggnadshistoria med tonvikt på 1800- och 1900-talen

docent Lars Stackell, konstvetenskap Universitetets aula, Vasaparken

7 november kl 10.00-16.00

"Family Health from the Perspectives of Nursing and Social Day"

Seminarium anordnat av Institutionen för vårdlärarutbildning, D3 50 Pedagoggen,

Du som är universitetsanställd - pröva Previa!

Previa Rikshälsan finns numera på Södra Larmgatan 13 och dit kan universitetsanställda vända sig - utan kostnad - med frågor och problem som har med hälsan och arbetsmiljön att göra. Man kan ringa när som helst mån-fre mellan kl 7.45 - 17.00 och beställa tid hos företagsläkare, företagssköterska eller företagsgymnast. Man kan också få hjälp vid akuta besvär. Vaccinationer utföres.

Previas lokaler rymmer förutom arbetsrum för de anställda undersöknings- och behandlingsrum och det finns till och med en träningslokal med olika redskap som skall stärka muskler och förbättra konditionen. Det är emellertid individuell träning under företagsgymnasts ledning det är fråga om och inte en konkurrent till Friskis & Sveltis.

- Vi försöker leva som vi lär, säger Inga Jilsén, företagssköterska och distriktschef, när hon visar arbetsrummen på Previa. Det är viktigt med riktigt anpassade möbler t ex för datorarbete. Det är i längden billigare att skaffa rätt utrustning och på så sätt förebygga skador hos de anställda. Överhuvud gäller att arbetsplatsen skall anpassas till individen och Previa bär syn för sägen med höj- och sänkbara bord och specialanpassade stolar. Personalen har själv fått påverka rummets möblering. Previas personalkonsulent arbetar med problem av psykosocialt slag men även med utbildning inom arbetsmiljö och ledarskap. Enligt personalkonsulenten är det en framgång att det har blivit tillåtet att vidkännas psykosociala problem på arbetsplatsen.

- Annars är det mest belastningsskador som folk söker för, berättar Inga Jilsén. Allergiproblemen finns kvar men har blivit bättre och än bättre bör det bli när det nya djurhuset står färdigt år 1998.

Inga Jilsén, foto: Birgitta Pande

forts. föreläsningar

8 november kl 18.15-20.00

Bærekraftig och miljövänlig byutveckling
Föreläsare: Petter Næss, Dr ing och sivilarkitekt, forskningsledare vid Norske Institutet för stads- och regional planering (NIBR), anmälnings- och avgiftsfritt.
Palmstedtsalen (vid CTH).

8 november kl 18.15-20.00

"En diskussion om statsmakten och feminismen på 1930-talet" - arbetsseminarium,
Renée Frangeur, historiker
Inst för kvinnovetenskap, Bengt Lidnarsg. 7

9 november kl 12.00-13.00

Lunchsymposium - "Tillväxthormon - inte bara tillväxt"
Anordnat av institutionen för invärtesmedicin, avdelningen för internmedicin. Talare: Olle Isaksson Tillväxthormonets cellulära och molekylära verkningsmekanism
Lokal: Sahlgrenska sjukhusets aula

12 november kl 15.00-16.30

Hur hittar flyttfågarna på sina färder över land och hav? fil dr Roland Sandberg, Ekologihuset, Lunds universitet
Föreläsningsserie "Livet och de fyra årstiderna". Medlem 25 kr, övriga 60 kr, Humanisten, Stora hörsalen

13-14 november

"Ut i världen" - informationsdagar för studerande vid Göteborgs universitet.
För info kontakta GFS, 031-16 64 84
Lokal: Stora och lilla Hörsalen, Humanisten

14 november kl 15.00

"Blomdofter och deras betydelse vid pollinering"
Pia Bergquist, kemisk ekolog
Botaniska institutionens konferensrum, 5 tr,
Carl Skottsbergs gata 22

14 november kl 18.30-19.30

Att vara göteborgare på 1700-talet
FD Bertil Andersson, ekonomisk historia
Föreläsningsserien: Göteborg och göteborgaren. Universitetets aula, Vasaparken

15 november kl 10.00 -15.30

Seminariedag om statistikprogram
Husaren, Samvetet, Sprängkullsgatan 19

15 november kl 13.00

"Vad ligger bakom en hög forskningsproduktion? - Studier av humanistiska discipliner"
FD Sven Hemin, Psykologiska Inst, GU
Sal F6, Psykologiska Inst

15 november kl 13.00-15.00

Social konstruktivism

Litteraturseminarium, presentatör: professor Margareta Bäck-Wiklund
Konferensrummet, Inst för socialt arbete, Sprängkullsg. 23

15 november kl 18.15-20.00

Värdering av miljöpåverkan
Bengt Steen, tf professor vid avd för Teknisk miljöplanering Chalmers och forskningschef för luftavdelningen vid IVL.
Palmstedtsalen (CTH).

Avgifter stiger i USA

Studieavgifterna vid universitet och colleges i USA har i år stigit med sex procent, mer än den dubbla inflations-takten. Vid privata fyraåriga institutioner betalar studenterna nu i genomsnitt \$12 432 för "tuition" och andra obligatoriska avgifter. Vid de statliga universitetet betalar den som läser i sin egen hemstat i genomsnitt \$2 860 om året. Kostnaderna för den högre utbildningen ökar samtidigt som studiefinansieringen mer och mer bygger på lån. För tio år sedan hade genomsnittsstudenten hälften bidrag och hälften lån. I dag har låneandelen stigit till 56 procent.
(ur Internat om högskolan nr 8, 1995)